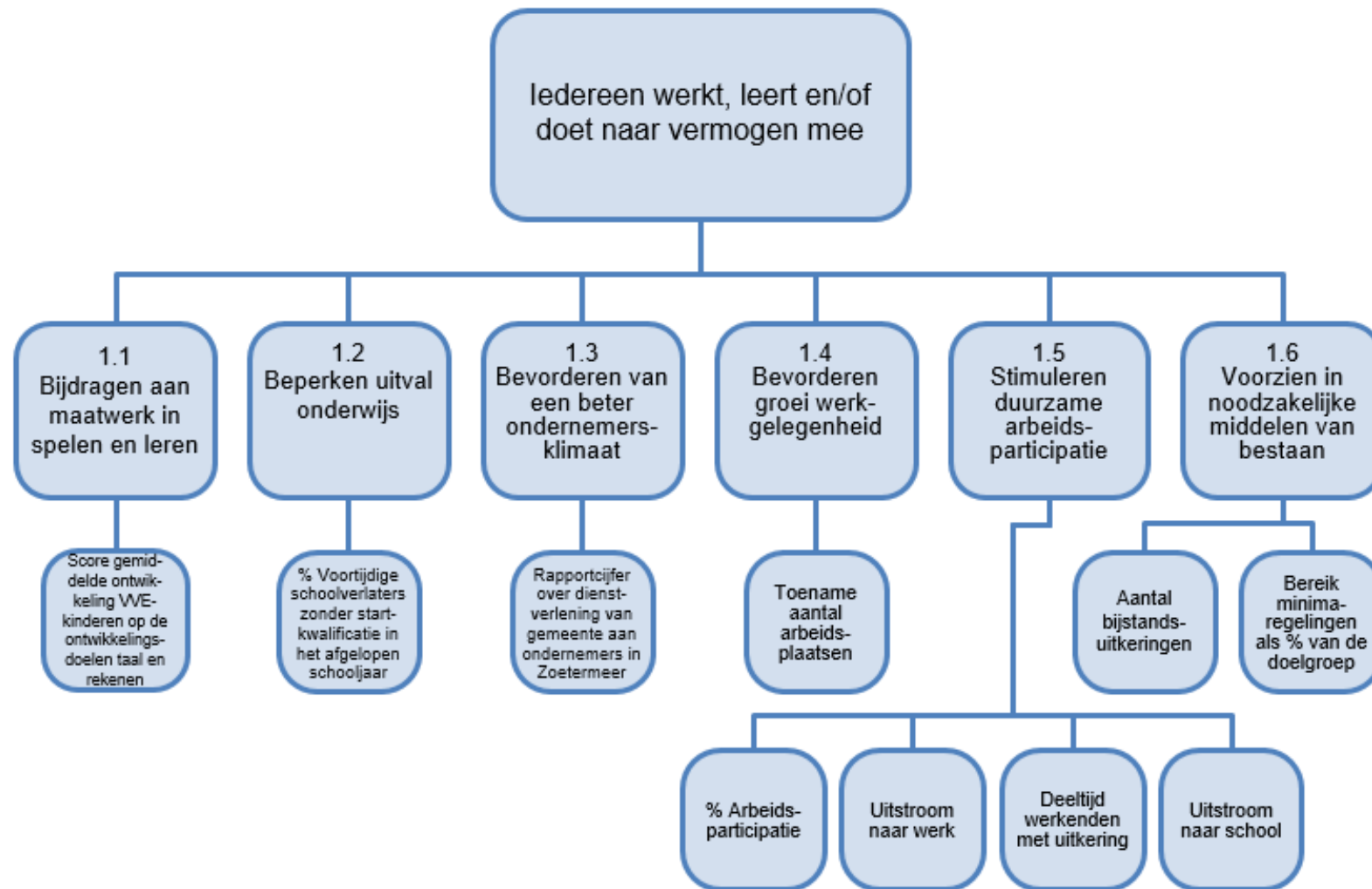

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Onderwijs

“Meer aandacht voor de kracht van het onderwijs en minder labelen”, dat is de ondertitel van het boek van Bert Wienen. Daarin schrijft hij hoe we de stap kunnen maken van individueel naar inclusief onderwijs. Hij is kritisch op de grote aandacht op het kind en het steeds benadrukken van de mentale kwetsbaarheid. We zien namelijk dat de afgelopen jaren steeds meer kinderen een vorm van jeugdhulp krijgen en dat steeds meer kinderen naar het speciaal onderwijs gaan. Daarom staat de vraag centraal: ‘Wat kunnen we als omgeving doen?’ We gaan niet alleen meer kijken naar wat een kind, jongere of volwassene nodig heeft. We gaan ook kijken naar wat een pedagogisch professional in de kinderopvang of leerkracht nodig heeft om te kunnen bieden wat nodig is.

We werken samen met onze partners in het onderwijs, de kinderopvang, de zorg en vrije tijd, aan een situatie waar minder kinderen, jongeren en volwassenen iets ‘anders’ of ‘extra’s’ nodig hebben buiten het reguliere aanbod. Met andere woorden: we willen dat in de normale ontwikkel- en leeromgeving aanwezig is, wat iedereen nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen. Daarvoor investeren we als gemeente in schoolgebouwen, vervullen we onze wettelijke verplichtingen voor bijvoorbeeld de inzet van zorg, de uitvoering van leerplicht en het toezicht op de kinderopvang. En we leggen verbindingen tussen bestuurders en managers en uitvoering. Daarnaast faciliteren en subsidiëren we initiatieven en maken samenwerkingsafspraken. Zoals de afspraken die vastgelegd worden in de Lokaal Educatieve Agenda over onderwerpen als Zoetermeer 2040, gelijke kansen en een passende onderwijsplek.

Economie

Zoetermeer is van oudsher een stad waar het goed ondernemen is. Het is goed bereikbaar, de infrastructuur is prima en het ligt gunstig ten opzichte van de grote steden in de regio. Voor een gezonde ontwikkeling van onze stad is het belangrijk dat de groei van de bevolking en die van de economie, banen en voorzieningen hand in hand gaan. De grenzen voor uitbreiding van de stad zijn bereikt.

De uitdaging voor de komende jaren is vooral dat de juiste ontwikkeling op de juiste plek plaatsvindt. Om te zorgen dat er voor bewoners voldoende werk is, reserveren we voor iedere woning ruimte voor een baan. Daarvoor moeten we ruimtelijke keuzes maken. Die staan in de Ruimtelijke strategie Zoetermeer. We reserveren ruimte voor bedrijven op de bedrijventerreinen die daarvan afhankelijk zijn. Ook in de wijk moet ruimte worden gezocht voor werkfuncties die goed samen kunnen met woningen. Onze wijkcentra met de economische voorzieningen voor onze bewoners moeten worden verdicht. Voor de leefbare stad behouden we een goed voorzieningenaanbod en een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Met de verdere ontwikkeling van het Dutch Innovation Park ondersteunen we ontwikkelingen van toegepaste innovaties. In juli vestigde TNO zich op het park. Net als op andere campussen in Nederland groeit het aantal arbeidsplaatsen hier aantoonbaar sneller dan op andere bedrijventerreinen, dankzij de nauwe samenwerking tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven. We versterken daarnaast het vestigingsklimaat door ondernemers te ondersteunen met eigentijdse dienstverlening. We bieden makkelijk toegang tot kennis over digitalisering, cybersecurity en verduurzaming in het midden- en kleinbedrijf, zodat lokale bedrijven goed voorbereid zijn op de uitdagingen van de toekomst.

Problemen met de aanleg van grote energieaansluitingen houden groei en de uitgaven van nog beschikbare gronden tegen. Daarom richten we ons op de kwaliteit en het gebruik van de ruimte op de bestaande bedrijventerreinen, kantoorlocaties en retaillocaties. We organiseren het accountmanagement om een proactieve relatie met het (georganiseerde) bedrijfsleven aan te gaan en te onderhouden. Samen zetten we stappen naar een prettig en toekomstbestendig ondernemers- en vestigingsklimaat (schoon, heel, veilig en energieneutraal). Ook verkrijgen we inzicht in mogelijkheden om de bestaande ruimte beter te gebruiken en sturen aan op het juiste gebruik via passende maatregelen.

De bovenstaande opgaven worden in de hele regio erkend. Samen met regionale partners werken we aan een sterk economisch vestigingsklimaat voor Zoetermeer en Zuid-Holland. De ontwikkeling van het Dutch Innovation Park en de samenwerking met andere (regionale) campussen is hierbij erg belangrijk.

Arbeidsparticipatie en bestaanszekerheid

De vooruitzichten voor de economie en arbeidsmarkt in 2026 zijn overwegend positief. De werkloosheid blijft historisch laag en de koopkracht van huishoudens neemt door inkomensmaatregelen van het kabinet langzaam toe. Toch heeft niet iedereen bestaanszekerheid. Nog steeds zijn er inwoners die moeilijk rondkomen, nemen schulden bij bepaalde groepen toe en zijn er mensen die toch moeite hebben om (weer) aan het werk te gaan. In Zoetermeer vinden we dat iedereen mee moet kunnen doen. Daarom blijven we investeren in een inclusieve arbeidsmarkt en toegankelijke en laagdrempelige ondersteuning. In 2026 werken we verder aan de uitvoering van de landelijke koerswijziging van de Participatiewet in balans. Daarbij staan de menselijke maat en meer ruimte voor maatwerk centraal. We zijn hier al mee begonnen. Met Spoor 3 versterken we het vakmanschap van onze medewerkers. Zo kunnen zij inwoners beter helpen met passende en integrale hulp. Ook bij geldzorgen en schulden blijven we inzetten op een brede aanpak: preventie, vroegsignalering, voorlichting en samenwerking met maatschappelijke partners en vrijwilligers, zowel stadsbreed, als dichtbij in de wijk. In lijn met de bestuurlijke afspraken tussen de VNG, de NVVK, Divosa en SZW die zijn opgenomen in de Elementen basisdienstverlening schuldhelpverlening, scherpen we onze werkprocessen aan. Zo blijven we zorgen dat hulp eenvoudig bereikbaar is, verminderen we stress bij de aanmelding en zorgen we dat inwoners bij de intake beter worden begeleid, zonder onnodig papierwerk. Ook tijdens het schuldhelptraject bieden we passende coaching en nazorg. Na besluitvorming door de raad starten we in 2026 met uitvoering van de actieagenda. Deze meerjarenagenda is gemaakt om de bestaanszekerheid van inwoners te versterken en de dienstverlening te verbeteren.

Organisatieontwikkeling Sociaal Domein

In 2026 vindt een reorganisatie van de afdelingen van het Sociaal Domein plaats, gericht op het versterken van de kwaliteit van de dienstverlening, het verbeteren van interne sturing en het beheersbaar maken van de (personeels)kosten.

Speerpunten in 2026: Wat gaan we daarvoor doen?

De focus voor het onderdeel 'onderwijs' komt te liggen op:

- Het verder versterken van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp;
- Het bevorderen van gelijke kansen in het onderwijs;
- Het toekomstbestendiger maken van het nieuwkomersonderwijs;
- Het uitvoering geven aan de "Wet van school naar duurzaam werk" met het nieuwe regionale programma voorkomen schoolverlaten 2026-2029 in verbinding met de aanpak jeugdwerkloosheid en het domein zorg;
- Het inzetten op het vergroten van de basisvaardigheden en het verlagen van laaggeletterdheid, door lokale en regionale samenwerking.

De focus voor het onderdeel 'arbeidsparticipatie en bestaanszekerheid' komt te liggen op:

Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie door:

- Gefaseerd invoeren van de maatregelen uit de nieuwe Participatiewet In Balans, met meer aandacht voor de menselijke maat, vertrouwen in inwoners en eenvoudiger regels;

- Het verder ontwikkelen van het Werkcentrum Zuid Holland Centraal;
- Het begeleiden van mensen naar duurzaam werk via De Binnenbaan, onder andere met loonkostensubsidies, beschut werk en meer bedrijfsscholen;
- Statushouders al vanuit een COA-locatie te begeleiden naar werk.

Bestaanszekerheid bevorderen door:

- Na besluit van uw raad te starten met de acties uit de Actieagenda financiële bestaanszekerheid. Deze acties zijn gericht op: het beter bereiken van inwoners met landelijke en lokale regelingen, het verbeteren van de manier waarop inwoners worden benaderd en het sterker inzetten op preventie;
- De kwaliteit en zichtbaarheid van de huidige ZoetermeerPas te verbeteren en gefaseerd toe te werken naar een brede stadspas. ;
- Verdergaan te met de collectieve zorgverzekering voor minima en zorgen dat inwoners een verzekering hebben die past bij hun situatie;
- Het inzetten van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid bij het maken van beleid voor herstel en versterking van bestaanszekerheid.

Preventie en schuldhulpverlening door:

- Het organiseren van preventieactiviteiten, met daarbij aandacht voor financiële educatie in het onderwijs (van basis- tot mbo-onderwijs);
- Na besluit van uw raad via het Programma Sociale Innovatie te starten met het Jongerenperspectieffonds, een methodiek voor intensieve ondersteuning van jongeren met (dreigende) schulden;
- Vroegsignalering binnen de gemeente te organiseren, dicht bij de schuldhulpverlening, om de organisatie en aansturing te verbeteren, bereik te vergroten en de kans dat mensen hulp accepteren;
- Verder invoeren van de Elementen Basisdienstverlening schuldhulpverlening en borgen van kwaliteit volgens de eisen van de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulp en financiële dienstverlening. De acties staan ook in relatie tot de Actieagenda financiële bestaanszekerheid die eind 2025 door de raad wordt vastgesteld.

De focus voor het onderdeel 'economie' komt te liggen op:

Bevorderen van een beter ondernemersklimaat door ons te blijven richten op:

- De basis goed op orde houden;
- Versterken van het brede MKB;
- Een sterke rol in de regio spelen;
- Versterken ecosysteem voor start- & scale-ups.

Bevorderen werkgelegenheidsgroei door ons te blijven richten op:

- Ruimte maken voor (brede) werkgelegenheidsgroei;
- Beter benutten en verduurzamen van de bestaande werklocaties met aandacht voor werk in de wijk.

Doelstellingen

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

We hebben vier belangrijke onderwerpen in onze onderwijsvisie. De speerpunten voor 2026 en volgende jaren volgen hieronder per onderwerp.

1. Stimuleren dat er een (onderwijs)aanbod op maat is, zodat ieder kind, iedere jongere en volwassene zich optimaal kan ontwikkelen.

- Samen met de scholen werken we aan een divers, aantrekkelijk en kwalitatief goed onderwijsaanbod. Zo willen we uitstroom van leerlingen naar scholen buiten Zoetermeer zoveel mogelijk beperken. Daarnaast onderzoeken we de samenwerking tussen het vmbo en het mbo (inhoudelijk en fysiek) in het Entreegebied. Daardoor kan er in de toekomst een breder aanbod aan beroepsopleidingen gerealiseerd worden.
- We actualiseren de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemeente Zoetermeer 2015. Dit gebeurt in goed overleg met de schoolbesturen.

2. Organiseren met partners, zoals het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, dat kinderen gedurende hun ontwikkeling goed begeleid worden. Met name tijdens de overgangen naar en in het onderwijs krijgen kwetsbare leerlingen extra steun. De acties die hierbij horen zijn:

- Het beperken van ontwikkelingsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2-12 jaar. Dit doen we onder andere door een kwalitatief goed voorschools aanbod aan te (blijven) bieden aan de peuters. We verhogen, samen met de partners in de stad, het bereik van de doelgroep voor voorschoolse educatie.
Aan de kinderen op de basisschool bieden wij via subsidies, schakelklassen, taalklassen en brede schoolactiviteiten aan. Verder zetten we extra in op het aanbieden van zomer- en vakantiescholen en het optimaliseren van het meten en het rapporteren van de behaalde resultaten. Deze activiteiten kunnen in 2026 uitgevoerd worden met onder andere geld van het Rijk. Na 2026 wordt er 10% bezuinigd op het rijksbudget voor onderwijsachterstanden. Daarom maken we in 2026 nieuwe afspraken over de uitvoering met minder geld.
- In 2026 werken we aan een toekomstbestendig nieuwkomersonderwijs, dat voorbereid is op de wisselende instroom van nieuwkomers in Zoetermeer. Dit onderwijs is bedoeld voor Oekraïense kinderen en jongeren, voor statushouders en voor kinderen en jongeren uit de COA-locatie.
- We versterken de deskundigheid van pedagogisch professionals in de kinderopvang door de inzet van coaches en het organiseren van workshops en webinars. Door meer kennis en vaardigheden zijn zij in staat om nog meer kinderen passend te begeleiden in de kinderopvanggroepen en deze jonge Zoetermeerders te bieden wat zij nodig hebben.
- We werken ook aan gelijke toelatingskansen op de scholen. Vanuit de gemeente krijgen de ouders van driejarige kinderen een brief om hen tijdig te wijzen op de centrale aanmeldingsprocedure voor het basisonderwijs.

3. Een goede start op de arbeidsmarkt, maar er ook actief kunnen blijven, is belangrijk. Dit doen we door onderwijsinstellingen en ondernemers te ondersteunen om te komen tot een betere aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt.

We richten ons in lijn met Zoetermeer 2040 in ieder geval op de kernsectoren ICT/IT, Bouw & Installatie, Zorg/(e-)Health en Logistiek & Handel op de volgende kansen:

- We zorgen voor een soepele overgang naar werk. We verbeteren de aansluitingen van kinderopvang tot hbo en van onderwijs naar de regionale arbeidsmarkt. We laten bijvoorbeeld leerlingen en studenten werken aan praktijkvraagstukken in de werkomgeving en we stimuleren samenwerking tussen voortgezet onderwijs, mbo en hbo.
- We versterken de samenwerking met het onderwijs en het bedrijfsleven door de samenwerkingsovereenkomst (2021–2025) te evalueren en te vernieuwen. Door deze samenwerking zorgen we voor een breed aanbod aan leer- en ontwikkelmogelijkheden in om- en bijscholing voor werkenden.
- We zorgen voor ontmoetingsplekken voor leren en ontwikkelen. Locaties zoals de Technische Praktijklocatie en het Dutch Innovation Park zijn inspirerende voorbeeldplekken voor ‘een leven lang ontwikkelen’. We streven naar meer van dit soort plekken waar onderwijs, bedrijfsleven en overheid met elkaar samenwerken. We richten ons onder andere op de sectoren Zorg & Welzijn en Logistiek & Handel.
- We versterken het Dutch Innovation Park (DIP) door samenwerking rondom de structurele onderzoeksprogramma's verder uit te breiden met nieuwe lokale en regionale partners. Zo kan het DIP een toonaangevende mbo-en hbo-campus blijven waar onderwijsinstellingen samenwerken aan innovatie. Ook gaan we aan de slag met een nieuwe uitvoeringsagenda voor Informatie- en Communicatietechnologie en zoeken naar aanvullende financiering voor het gebiedsprogramma. Nu wordt dat gesubsidieerd door de gemeente en externen.
- Verder zullen we via het regionale programma WE-IT 3.0 investeren in om- en bijscholing in de informatietechnologie om personeelstekorten op te vangen. WE-IT 3.0 wordt gecoördineerd door De Haagse Hogeschool. Het is een samenwerkingsverband met verschillende partners (werkgevers, onderwijsinstellingen en gemeenten), dat erop gericht is om samen het tekort aan IT'ers tegen te gaan. Gemeente Zoetermeer is voor 2025 en 2026 betalend lid van het samenwerkingsverband.

4. Iedere volwassen inwoner kan maximaal (naar vermogen) meedoen en beschikt over voldoende basisvaardigheden.

Om zelfstandig en actief te kunnen deelnemen in onze samenleving is het nodig om een basis aan reken- en digitale vaardigheden te hebben en uiteraard goed de Nederlandse taal te spreken en schrijven. We blijven ons in Zoetermeer inzetten op het vergroten van deze basisvaardigheden. We zorgen voor een dekkend en passend educatieaanbod in de stad, zetten verder in op nieuwe en slimme manieren om laaggeletterden te bereiken en blijven integraal kijken naar manieren om laaggeletterdheid te verminderen. Daar zetten we ons met partners (zoals het Taalhuis) voor in.

Daarnaast blijven we goed samenwerken in de regio. In 2026 ondertekenen we een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en maken we een nieuw regioplan. Hiermee brengen we verdieping aan op de al bestaande samenwerking en doelen om laaggeletterdheid in de regio Zuid-Holland Centraal te beperken. We zetten in op doorontwikkeling en innovatie door ruimte te bieden aan nieuwe ideeën. Hiervoor zoeken we de samenwerking met werkgevers, gebruiken we de effectenmonitor om datagedreven te werken en stimuleren we het delen van kennis.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Jongeren met een afgeronde beroepsopleiding hebben meer kans op een goede baan. Daarmee kunnen ze in hun eigen levensonderhoud voorzien. Met de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten dragen we eraan bij dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Met de “Wet van school naar duurzaam werk” (ingangsdatum 1 januari 2026) komt er extra aandacht voor loopbaanbegeleiding tot aan de arbeidsplek. Mbo's moeten een jaar nazorg bieden aan gediplomeerde studenten om hen te helpen aan het werk te komen. Dit is nieuw en voor studenten op vrijwillige basis. Scholen voor praktijk- en speciaal onderwijs moeten twee jaar nazorg bieden. De gemeentelijke dienstverlening op gebied van werk, inkomen en onderwijs (Doorstroompunt) brengt de jongeren zonder startkwalificatie, opleiding of werk in beeld en biedt ondersteuning waar nodig. De samenwerkingsafspraken tussen de onderwijsinstellingen, gemeenten en werkbedrijven in regio Haaglanden worden vastgelegd in het regionale Programma Voortijdig School Verlaten 2026-2029. Voor jongeren waarbij terugkeren naar school geen optie is, zorgen we voor een goede start op de arbeidsmarkt. Daarbij richten we ons vooral op de jongeren met een verhoogd risico op maatschappelijke uitval. Zoals jongeren uit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, de entree-opleidingen (mbo 1) en nieuwkomers. Voor hen is het ontwikkelen van leeromgevingen in de praktijk erg belangrijk, zodat ook zij kunnen meedoen op hun eigen niveau en tempo.

Omdat elk kind recht heeft op een passende (onderwijs)plek zetten ouders, scholen, leerplicht/Doorstroompunt en zorgpartners (zoals het schoolmaatschappelijk werk) zich in 2026 hier samen voor in. Dat doen we door:

- Het realiseren van onderwijs-jeugdhulparrangementen met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, zodat meer kinderen en jongeren in het onderwijs blijven en niet uitvallen. Het preventief en vrij toegankelijk aanbod op gebied van zorg, vrije tijd en gezondheid wordt in een zo vroeg mogelijk stadium ingezet. Zo stimuleren we ook bewegen op scholen.
- Het opstellen van een nieuw strategisch plan voor het verminderen van schoolverzuim. De focus ligt hierbij op het bevorderen van aanwezigheid door aandacht en een positief schoolklimaat in plaats van het reageren op afwezigheid. Dit is in lijn met de landelijke ontwikkelingen.
- Er wordt een ketenregisseur thuiszitter ingezet. De ketenregisseur is verantwoordelijk voor het coördineren en optimaliseren van de samenwerking tussen onderwijs, passend onderwijs en jeugdhulp om het aantal thuiszitters te verlagen, deze effectief te ondersteunen en terug te leiden naar het onderwijs. De ketenregisseur zorgt voor een integrale aanpak en borgt dat alle betrokken partijen goed samenwerken.
- Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over welke ondersteuning op locatie op het mbo wordt geboden ('Mbo als werkplaats') en hoe de toegang tot de gemeentelijke ondersteuning verloopt. We richten ons hierbij op een goede studieloopbaan, het voorkomen van armoede of schulden en een positieve gezondheid.
- Het stimuleren van een goede overstap naar de arbeidsmarkt door het organiseren van beroepenbeurzen On Stage en The Next Step, het bieden van ondersteuning bij het vinden van leerbanen en stages (Leerwerkmakelaar) en het bijdragen aan onderwijsprogramma's als Sterk techniekonderwijs.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter ondernemersklimaat

De basis op orde houden

- Accountmanagement wordt strategisch ingericht op het aangaan en onderhouden van een proactieve relatie met het (georganiseerde) bedrijfsleven en brengt het bedrijfsleven in contact met aanbieders van advies bij transities. Binnen de noodzakelijke transitieopgaven in het midden- & kleinbedrijf ligt de aandacht op de thema's: digitalisering, cybersecurity, energie en verduurzaming. Bij de opgave "beter benutten" ligt de aandacht op het verplaatsen van gebiedsvreemde functies (functies die niet zozeer op een bedrijventerrein horen en beter passen op andere plekken in de stad).
- Actuele digitale ondernemersinformatie onderhouden we op: Zoetermeer.nl, [Ter Zake Het Ondernemershuis](#) en op [www.zoetermeerisdeplek.nl](#).

Versterken van het brede MKB

- We dragen bij aan en versterken ondernemersnetwerken binnen het brede MKB via ondersteuning en het bijwonen van kennis- en inspiratie netwerkbijeenkomsten, (promotionele) ondersteuning beeldbepalende events en (promotionele) ondersteuning (regionale) initiatieven gericht op digitalisering, cybersecurity en verduurzaming.
- De retail- en horecastructuur versterken we door het vaststellen van doelmatig- en praktisch retailbeleid.
- We willen ondernemers in de retail beter met elkaar verbinden en hun samenwerking sterker maken. Dat doen we door acties op te pakken die volgen uit het nog vast te stellen retailbeleid.
- We organiseren twee bijeenkomsten met de Economic Board Zoetermeer. Bij het bedrijfsleven halen we ideeën en inzichten op voor een toekomstbestendig vestigings- en ondernemersklimaat in Zoetermeer.

Sterke rol in de regio

- We zetten onze actieve participatie voort en komen op voor de belangen van Zoetermeer in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (zie Verbonden partijen).
- De deelname aan Stichting Businesspark Haaglanden zetten we voort: (werk)alliantie met het Industrieschap 'De Plaspoelpolder' (IPP), accountmanagement regio breed en duidelijke samenwerking op inhoudelijke thema's.
- We nemen deel aan het regionale project MKB-Digitaal om ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf te ondersteunen bij het digitaliseren. MKB-Digitaal wordt ondersteund vanuit de Provincie Zuid-Holland, Metropoolregio Rotterdam Den Haag en verschillende gemeenten, waaronder Rotterdam, Den Haag, Zoetermeer en Krimpen aan den IJssel.
- Het onderwijs en bedrijfsleven verbinden we via het regionale project MKB-Digiwerkplaats. Dit project is een samenwerking tussen kennisinstellingen, gemeenten, Rijk en intermediaire organisaties.
- Ook zetten we de regionale samenwerking met WE-IT voort. Het Human Capital Deelakkoord WE-IT is het voorstel van de Economic Board Zuid-Holland. Het pakt arbeidsmarktmismatches aan en helpt het MKB in Zuid-Holland aan meer IT'ers.
- Door deelname aan verschillende werkgroepen binnen de MRDH-samenwerking dragen we actief bij aan het verduurzamen van werklocaties, de doorontwikkeling van het regionale campusnetwerk en het versterken van het economisch vestigingsklimaat.
- We verkennen het toetreden tot de Economic Board Zuid-Holland (EBZ).

Versterken ecosysteem voor start- & scale-ups

- Het Scalebooster programma ontwikkelen we door en versterken we in samenwerking met regionale partners, zoals: het Dutch Innovation Park, de Haagse Hogeschool, InnovationQuarter en MRDH;
- Proactief accountmanagement richten we op: startups informeren, inspireren en ondersteunen over belangrijke ontwikkelingen, kansen en uitdagingen, zowel via maatwerk als algemene kanalen (website/ LinkedIn), ondersteund door communicatie.
- We onderhouden het digitale kennis-, informatie- en inspiratieplatform: [Scalebooster.nl](https://scalebooster.nl).

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Ruimte maken voor nieuwe banen op alle niveaus

- We gaan verder met een programmering ruimte voor bedrijvigheid.
- Het Omgevingsprogramma Gemeente Zoetermeer Gebied Van Tuylpark en de Noordelijke Bedrijventerreinen op het onderdeel bedrijventerreinen werken we uit (uitwerking uitvoeringsagenda).
- We werken de afspraken in de strategie kantoren Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2025-2035 verder uit.
- De acties in de strategie bedrijventerreinen Metropool Rotterdam Den Haag 2023-2030 werken we binnen deze samenwerking verder uit.
- Samen met de gemeente Lansingerland werken we aan het economisch profiel van Bleizo west.
- Samen met de MRDH werken we aan een Strategische Agenda 2026-2029 en uitvoeringsplannen bij de Visie Economisch Vestigingsklimaat 2025.
- Om ruimte te bieden aan toekomstige vestigers op het Dutch Innovation Park is een verdichtingsstudie uitgevoerd en wordt samengewerkt aan de ontwikkelvisie voor BLEIZO West.
- We sturen actief op een evenwichtige mix van gevestigde bedrijven en startups. Hiervoor is onder meer een startupcampagne gestart.

Beter benutten en verduurzamen van de huidige werklocaties

- We ondersteunen bij het oprichten van een ondernemerscollectief op het bedrijventerrein Lansinghage en bedrijvenstrook Rokkeveen Oost.
- We voeren het actieplan 2025-2026 uit als onderdeel van het plan voor toekomstbestendige bedrijventerreinen, samen met de stichtingsbesturen van Rokkehage, Hoornerhage en Zoeterhage.
- Voor Rokkehage, Hoornerhage en Zoeterhage inventariseren we de verlenging van het convenant toekomstbestendige bedrijventerreinen en bij verlenging stellen we ook een plan van aanpak op voor 2026-2029 en een actieplan voor 2027.
- Via accountmanagement ondersteunen van ondernemers op bedrijventerreinen en kantorenlocaties bij het verduurzamen van hun vastgoed en de energietransitie.
- We voeren actiepunten uit voor betere retail- en horecastructuur, die voortkomen uit het vernieuwde retailbeleid.

Hoogwaardig onderwijs en toegepast onderzoek

- We blijven voor alsnog betrokken bij ontwikkelen op het Dutch Innovation Park. Daar waar mogelijk faciliteren we die en leggen nieuwe verbindingen bij kansen die we signaleren. Onze partners in het park (bedrijfsleven, kennisinstellingen en de community) pakken zelf in toenemende mate hun rol voor het functioneren van het park.
- Dit collegejaar blijft het aantal nieuwe inschrijvingen voor hbo- en mbo-IT-opleidingen stabiel: ruim 100 hbo-studenten en 60 mbo-studenten zijn gestart dit collegejaar.
- Het Dutch Innovation Park ontwikkelt zich verder als onderwijs-hub, vooral in samenwerking met het voortgezet onderwijs in Zoetermeer.
- Aan het Park zijn twee structurele onderzoeksprogramma's verbonden. Ten eerste is dat het Experimenteerhuis met een breed onderwijs- en onderzoek aanbod. Dit programma trekt steeds meer regionale partijen aan. Ten tweede is er een programma rond het thema Smart Mobility. Hierin werken bedrijven samen met studenten aan challenges en evenementen.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Werk is cruciaal voor mensen om zich te ontplooiën en te participeren in de maatschappij. Daarom zorgen we voor de juiste ondersteuning en stimuleren de ontwikkeling van mensen die dat nodig hebben.

Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal

In de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal werken we samen met gemeenten, vakbonden, onderwijs en UWV aan arbeidsmarktdienstverlening. Daarmee helpen we werkzoekenden bij het vinden van een passende baan en ondersteunen we werkgevers bij het vinden van personeel en het inspelen op veranderingen op de arbeidsmarkt. In 2026 ligt op de focus op de volgende punten:

- Verder op elkaar afstemmen van werkgeversinstrumenten in de regio (harmonisatie), zoals de tarieven voor jobcoaching, de voorwaarden voor loonkostensubsidie en de inzet van werkervaringsplaatsen;
- Gemeentelijke regels en afspraken in de regio zoveel mogelijk gelijk maken, zodat inwoners en bedrijven overal dezelfde dienstverlening krijgen;
- Voorbereiden en invoeren van de nieuwe Participatiewet in balans. Deze wordt waarschijnlijk in september 2025 vastgesteld in de Eerste Kamer. Wat dit financieel betekent voor de begroting is nu nog niet duidelijk, maar dat wordt in 2026 inzichtelijk gemaakt zodra de wet ingaat;
- Uitvoeren van de nieuwe Wet Van School naar Duurzaam Werk vanaf 1 januari 2026. Deze wet moet schooluitval zonder diploma voorkomen. In 2025 is hiervoor een regionaal programma gemaakt, waarin Zoetermeer ook heeft meegedacht. De bestaande programma's Voortijdig Schoolverlaten en Verzuimprogramma vallen hieronder;
- Het Werkcentrum is in 2025 geopend en wordt verder doorontwikkeld. Het Werkcentrum is een herkenbaar loket voor inwoners en bedrijven met vragen over werk, scholing of personeel. In 2026 optimaliseren we het Werkcentrum en voeren we de meerjarenagenda uit, gefinancierd met regionale middelen.

Re-integratiedienstverlening De Binnenbaan

De Binnenbaan helpt inwoners om werk te vinden en te houden. Zo kunnen mensen blijvend meedoen in de samenleving. Ze kijken steeds naar wat iemand nodig heeft en naar de vraag van werkgevers. Met middelen zoals sociale werkvoorziening, nieuw beschut werk en loonkostensubsidies helpt De Binnenbaan mensen met een arbeidsbeperking. In 2026 blijven zij werken aan meer beschut werkplekken, zoveel mogelijk bij gewone werkgevers.

- De Binnenbaan biedt leer- en werktrajecten, zoals bedrijfsscholen en trajecten waarin leren en werken gecombineerd worden. Zo bereiden zij mensen voor op banen waar vraag naar is. Samen met scholen zorgen ze dat deelnemers een diploma of certificaat kunnen halen;
- De werklocaties van De Binnenbaan worden aangepast zodat ze beter aansluiten bij de wensen van werkgevers. Dat betekent meer productie en, waar mogelijk, meer uren werken;
- De Binnenbaan helpt alle inwoners die onder de Participatiewet vallen. Afhankelijk van de situatie geven ze begeleiding naar werk, regelen ze hulp via andere organisaties of houden ze contact om te kijken hoe het gaat;
- De Binnenbaan ondersteunt alle inwoners die onder de Participatiewet vallen. Afhankelijk van de situatie begeleiden ze iemand naar werk, regelen ze hulp via andere organisaties of houden ze contact om te zien hoe het gaat;
- Met simpel switchen helpt De Binnenbaan mensen om gemakkelijk stappen vooruit te zetten. Als het nodig is, kan iemand tijdelijk ook een stap terug doen;

- Samen met de gemeente voert De Binnenbaan Social Return on Investment (SROI) uit. Ook stimuleren ze dat meer bedrijven het keurmerk Sociaal Economisch Betrokken Ondernemen (SEBO) halen;
- De Binnenbaan blijft investeren in hun medewerkers, zodat inwoners persoonlijke begeleiding krijgen en werkgevers goed geholpen worden. De afspraken voor 2026 komen in de Opdracht- en Budgetbrief 2026, die de raad in het najaar ontvangt.

Inburgering

Zoetermeer streeft ernaar inburgeraars een stevige basis te bieden voor hun toekomst in Nederland, met werk en taal als centrale pijlers. Het doel blijft om inburgeraars de mogelijkheid te geven volwaardig deel te nemen aan samenleving en arbeidsmarkt. De gemeente bevordert integratie en participatie door:

- Maatschappelijke begeleiding na de start van het inburgeringstraject;
- Meerdere jaarlijkse gesprekken met inburgeraars om knelpunten en belemmeringen vroegtijdig te signaleren;
- Structurele prioriteit te geven aan de begeleiding van inburgeraars.

In 2026 ligt op de focus op de volgende punten:

- Samen met onze partners evalueren wij jaarlijks de inburgeringstrajecten, met als doel: verbeteringen in de uitvoering door te voeren, versterken van de zelfredzaamheid van inburgeraars en optimalisering van de toeleiding naar werk;
- Voor statushouders die via de Hotel- en accommodatieregeling (HAR) in Zoetermeer zijn geplaatst, blijven wij inzetten op een brede intake, een leerbaarheidstoets en een Persoonlijk Inburgeringsplan (PIP). Op die manier kunnen wij vanaf de start maatwerk bieden en de juiste route naar participatie bepalen;
- Verder werken we samen met onze collega's van Onderwijs aan de uitvoering van Motie 2506-49 – Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling. De focus ligt op een integrale aanpak, gericht op het verkleinen van de drempel naar vervolgonderwijs en het versnellen van duurzame participatie. Deze inzet bouwt voort op de eerder afgedane, Motie 2411-62 – Samen bouwen aan een nieuwe toekomst;
- Specifieke doelgroepen krijgen extra ondersteuning. Zo volgen jonge alleenstaande moeders financiële trainingen bij VluchtelingenWerk om hun zelfstandigheid te vergroten. Stichting Piëzo biedt daarnaast trajecten praktijkleren en praktijkverklaringen op mbo-1 niveau, gericht op inburgeraars met arbeidspotentieel maar met beperkte praktijkervaring of een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze aanpak verkleint de stap naar vervolgonderwijs en werk en vergroot de kansen op duurzame arbeid;
- We werken verder aan het verkleinen van de drempel naar het vervolgonderwijs en het versnellen van duurzame participatie. De focus ligt op een integrale aanpak;
- Doorontwikkeling van de pilot Integratieversneller. De pilot is uitgevoerd in samenwerking met De Binnenbaan, werkgevers, gemeenten en de Arbeidsmarktregio. De evaluatie hiervan wordt eind 2025 aan de raad voorgelegd. Om de resultaten breder te benutten, heeft de gemeente samen met De Binnenbaan een AMIF-subsidie aangevraagd. Bij toekenning kan de aanpak worden opgeschaald, zodat statushouders al in de opvangfase actief kunnen worden toegeleid naar werk en onderwijs.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

In Zoetermeer vinden we het belangrijk dat iedereen volwaardig mee kan doen. We weten dat armoede en schulden een grote invloed hebben op hoe mensen denken, doen en zich voelen. Het zorgt voor stress, maar ook voor problemen op andere leefgebieden zoals gezondheid en werk. We zorgen, samen met partners, al jarenlang voor een breed netwerk waar inwoners terecht kunnen bij vragen over geldzaken, tijdelijk ondersteund kunnen worden met praktische hulp, ook in nood. Het laagdrempelige inloopsprekuur van het Geldpunt is daar een goed voorbeeld van. Onze focus ligt komende periode op het beter en eenvoudiger toegankelijk maken van de beschikbare voorzieningen. Ons streven is dat alle Zoetermeesters financiële rust en zelfstandigheid ervaren.

Inkomensondersteuning/armoedebelid

We bieden inwoners met een laag inkomen verschillende vormen van ondersteuning. Voorbeelden zijn de collectieve zorgverzekering, de ZoetermeerPas, de kindpas en de schoolspullenpas van Stichting Leergeld. Ook zijn er mogelijkheden voor bijzondere bijstand en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Deze voorzieningen helpen om armoede en financiële problemen te beperken. Daarbij spelen onze partners een belangrijke rol, zoals de Voedselbank en Stichting Urgente Noden Zoetermeer, die gezinnen in hun basisbehoeften ondersteunen. In 2026 geven we inzet op:

- Na besluit van uw raad starten met uitvoering van de Actieagenda financiële bestaanszekerheid voor het versterken van de financiële bestaanszekerheid van onze inwoners. De acties die we binnen de drie programmalijnen bereik, preventie en bejegening al doen en nieuw ontwikkelen dragen daaraan bij.
- Het toepassen van het inwonersperspectief door het inzetten van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid bij zowel beleid en uitvoering.
- We gaan de huidige polishouders actief informeren over een zorgverzekering die past bij hun situatie. Met een informatiecampagne over de collectieve zorgverzekering maken we inwoners bewust van welke keuzes er zijn en helpen we om een verzekering te kiezen die het beste bij hen past.
- Binnen de G40 en andere relevante samenwerkingsverbanden blijven we ons inzetten om structurele oplossingen te zoeken om het inkomen van minima te verhogen en werken te laten lonen.
- De ZoetermeerPas als minimapas wordt verder verbeterd. We optimaliseren het aanbod aan acties en aanbiedingen op de pas en zorgen ervoor dat de tegoeden meer keuzevrijheid bieden voor de gebruikers. Eind 2025 leggen we een raadsvoorstel voor om de ZoetermeerPas gefaseerd door te ontwikkelen naar een brede stadspas (kooppas). Uitgangspunt hierbij is dat de regelingen voor de minima geborgd zijn en zij niet hoeven te betalen voor deze pas. We voegen stapsgewijs meer specifieke regelingen aan de pas toe zodat de pas voor meerdere doelgroepen (zoals vrijwilligers en mantelzorgers) aantrekkelijk wordt en het bereik groter wordt. We zorgen dat de pas meer aanbieders stimuleert om zich aan te sluiten met aantrekkelijke acties en kortingen.

Schuldhelpverlening

Te veel inwoners hebben betaalachterstanden of kampen met problematische schulden. Specifieke groepen zoals jongeren en zelfstandige ondernemers springen eruit. Vaak heeft dit te maken met gebruik van diensten zoals achteraf betalen of de complexe manier waarop betalingen en schulden worden geïnd. Samen met diverse partners in het schuldhelpnetwerk wordt hulp bij administratie of formulieren geboden, maar ook budgetcursussen om kennis en kunde te versterken. Vanuit onze rol als gemeente zorgen we voor brede voorlichting, gerichte informatie en advies en proactieve hulp via vroegsignalering. Inwoners die in een hulptraject gaan, krijgen begeleiding waarbij er rekening wordt gehouden met stress. We willen daarbij inwoners duurzaam helpen aan een schuldvrije toekomst. In 2026 ligt de focus op:

- Samen met scholen, vrijwilligers, schuldeisers, werkgevers en andere maatschappelijke partners geven we vorm aan diverse preventieactiviteiten. De activiteiten zijn ook gericht op financiële educatie in het onderwijs (van basis- tot mbo-onderwijs) en daarmee op jongeren.
- Nu de schuldregeling is verkort van 36 naar 18 maanden, is er extra aandacht voor het starten van begeleiding vanaf het eerste gesprek en daarnaast, coaching en nazorg, zoveel mogelijk geboden door één vaste contactpersoon zodat de hulpvrager gedurende het gehele traject vertrouwen krijgt en rust ervaart.
- We verkennen de mogelijkheid voor de inzet van budgetbeheer zonder dat iemand eerst de schuldhulpverlening moet instromen om daarmee drempels tot hulp te verlagen.
- We bieden continuïteit voor inwoners die terecht kunnen bij het Geldpunt, zowel via email, telefoon als fysiek op drie inlooplocaties van inZet in Buytenwegh, Seghwaert en Meerzicht. De focus ligt op versterking van de netwerkfunctie bij geldvragen en geldzorgen en op doorverwijzing naar en samenwerking met partners.
- De aanpak voor vroegsignalering wordt blijvend doorontwikkeld met opgedane lessen uit de pilots met werkgevers, het CAK en uit de samenwerking met vastelastenpartners. Wij organiseren het vroegsignaleringsteam nu binnen de gemeente dicht bij de schuldhulpverlening, om de organisatie en aansturing te verbeteren, bereik te vergroten en de kans dat mensen hulp accepteren.
- Na besluit van uw raad via het Programma Sociale Innovatie starten met het Jongerenperspectieffonds, een methodiek voor intensieve ondersteuning van jongeren met (dreigende) schulden.
- Verder invoeren van de Elementen Basisdienstverlening schuldhulpverlening en borgen van kwaliteit volgens de eisen van de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulp en financiële dienstverlening. De acties staan ook in relatie tot de Actieagenda financiële bestaanszekerheid die eind 2025 door de raad wordt vastgesteld.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën Programma 1

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Score van de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen op de ontwikkelingsdoelen taal en rekenen

We meten de gemiddelde ontwikkeling in taal en rekenen van een groep kinderen, die een voor- en vroegschoolse programma (VVE) volgen. Dit is omgezet in een score.

Een score van 0 tot en met 2,49 betekent dat de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen als groep lager is dan past bij de leeftijd.

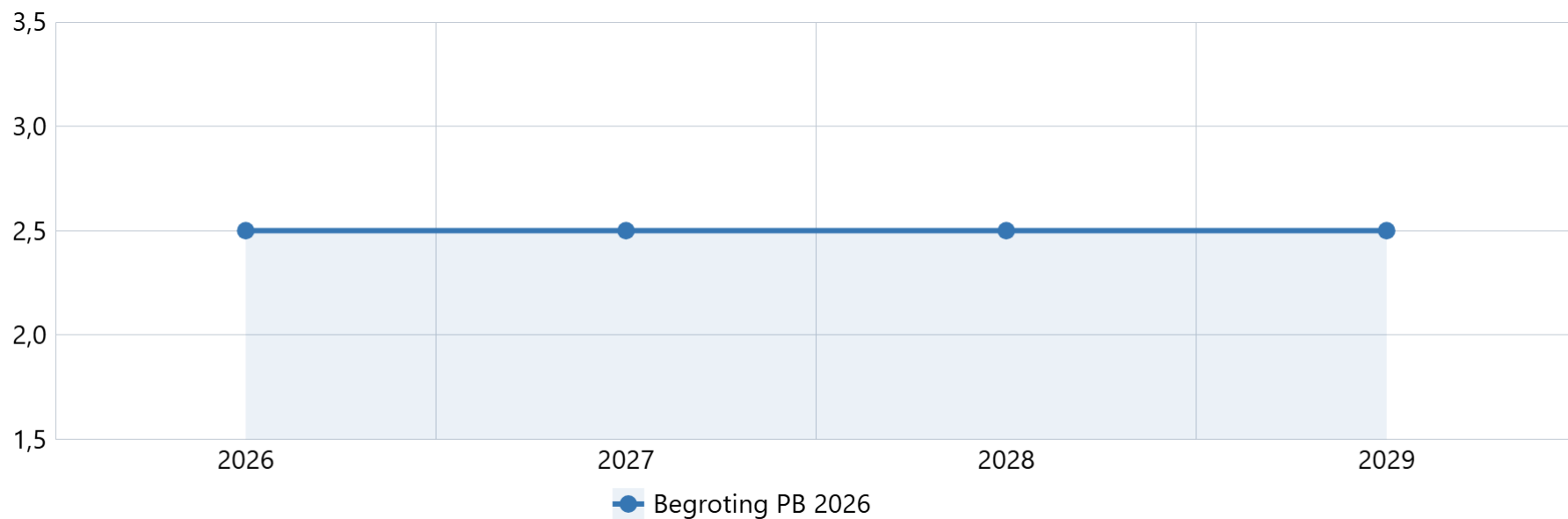
Een score van 2,50 tot en met 3,49 betekent dat de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen als groep past bij de leeftijd.

Een score van 3,5 tot en met 5 betekent dat de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen als groep hoger is dan past bij de leeftijd.

Bron: VVE-resultatenmonitor

Type	2026	2027	2028	2029
Begroting PB 2026	2,5	2,5	2,5	2,5

Trendgrafiek Score van de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen op de ontwikkelingsdoelen taal en rekenen

Toelichting:

We streven de komende jaren naar een score van 2,5 of hoger.

In 2026 starten we met deze nieuwe resultatenmonitor. Daarom staat er bij de realisatie 2024 geen getal.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	-14.038	-14.714	-15.052	-15.210	-15.205

Toelichting:

Het meeste van dit budget wordt gebruikt voor onderwijshuisvesting. Daarnaast worden o.a. de kosten voor leerlingenvervoer, kinderopvang, brede school, schoolbegeleiding en onderwijsachterstanden uit dit budget betaald.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

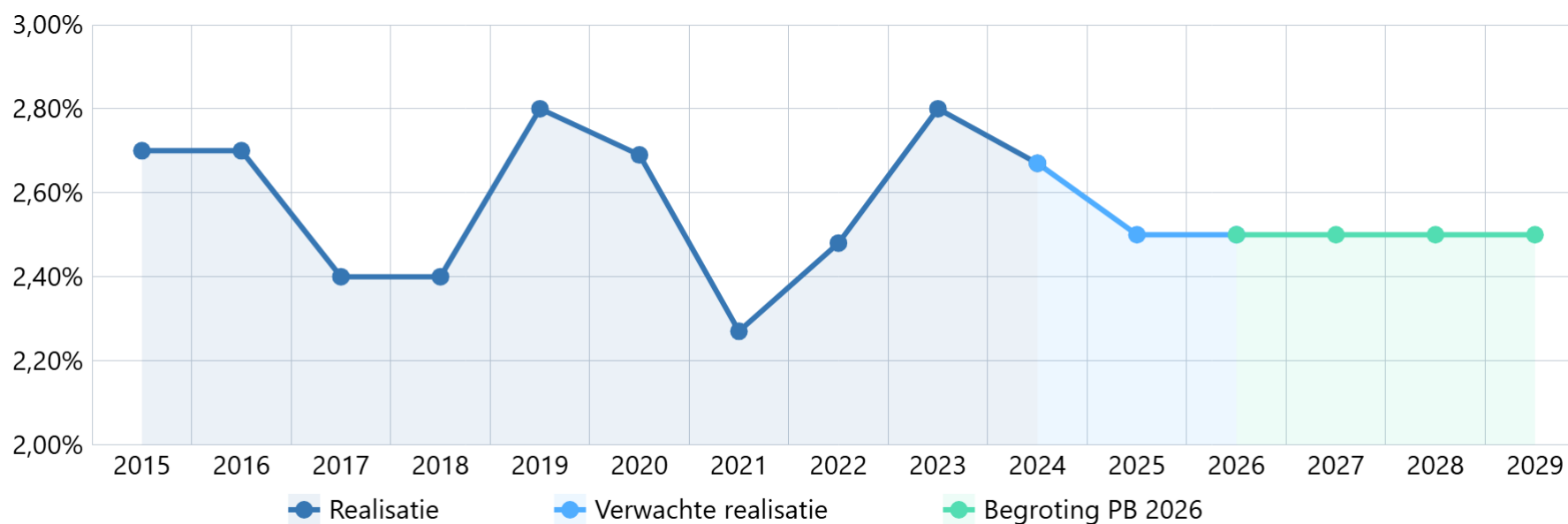
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar

Het aantal vsv-ers ten opzichte van het totaal aantal deelnemers aan voortgezet onderwijs en mbo-onderwijs.

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ Doorstroompunt

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	2,67%	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%

Trendgrafiek Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar, % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs

Toelichting:

Het percentage vsv-ers schommelt de afgelopen jaren tussen de 2,2 en 2,8%. Een deel van de schommelingen gebeurt zonder dat wij daar invloed op hebben. Het gaat namelijk om jongeren boven de 18 jaar, die uiteindelijk zelf (mogen) beslissen of ze stoppen met school of niet. Daarnaast is de arbeidsmarkt van invloed op het percentage dat we realiseren. Als de arbeidsmarkt aantrekt, kiezen scholieren sneller voor een baan en maken dan de keus om van school te gaan zonder startkwalificatie. Als er weinig kansen zijn op werk, dan daalt het percentage. Onze inzet is en blijft om zoveel mogelijk scholieren met een startkwalificatie hun schooltijd te laten beëindigen. Met ingang van 1 januari 2026 wordt de leeftijdsgrens voor voortijdig schoolverlaters verhoogd tot 27 jaar (was 23 jaar voor het Doorstroompunt). We zullen hierdoor misschien het resultaat aan moeten passen.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	-2.068	-2.616	-2.596	-2.574	-2.450

Toelichting:

Dit budget wordt voor een groot gedeelte gebruikt voor de uitvoering leerplicht, het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en schoolmaatschappelijk werk.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter ondernemersklimaat

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer

Dit vinden Zoetermeerse ondernemers van het ondernemingsklimaat.

Bron: Ondernemerspeiling

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	6,60	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	6,80	6,80	6,80	6,80

Toelichting:

De ondernemerspeiling is elke twee jaar. De nulmeting was in 2020. In de laatste peiling (eind 2024) is de waardering voor de dienstverlening licht gestegen: een 6,2 in 2022 naar een 6,6 in 2024. We verwachten dat dit cijfer in 2026 iets verder stijgt. Dit komt door de inzet op een sterker ondernemersklimaat (doelstelling 1.3) en groei van de werkgelegenheid (doelstelling 1.4) met de acties die daarbij horen. Ook de ondersteuning en advisering van het bedrijfsleven bij de energietransitie, de verdere uitrol van ondernemerscollectieven en de bijdrage aan enkele belangrijke evenementen voor ondernemers zullen naar verwachting zorgen voor een hogere waardering.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	-1.782	-1.783	-1.652	-1.652	-1.652

Toelichting:

Het budget wordt gebruikt voor onderzoek, beleid en maatregelen om het ondernemersklimaat te versterken. Ook wordt het gebruikt voor samenwerking in de regio, bijvoorbeeld met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Business Park Haaglanden. In het coalitieakkoord zijn voor 2024-2026 extra middelen (incidenteel) opgenomen voor het bevorderen van het vestigings- en ondernemersklimaat en een tweejaarlijkse Innovatieprijs.

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

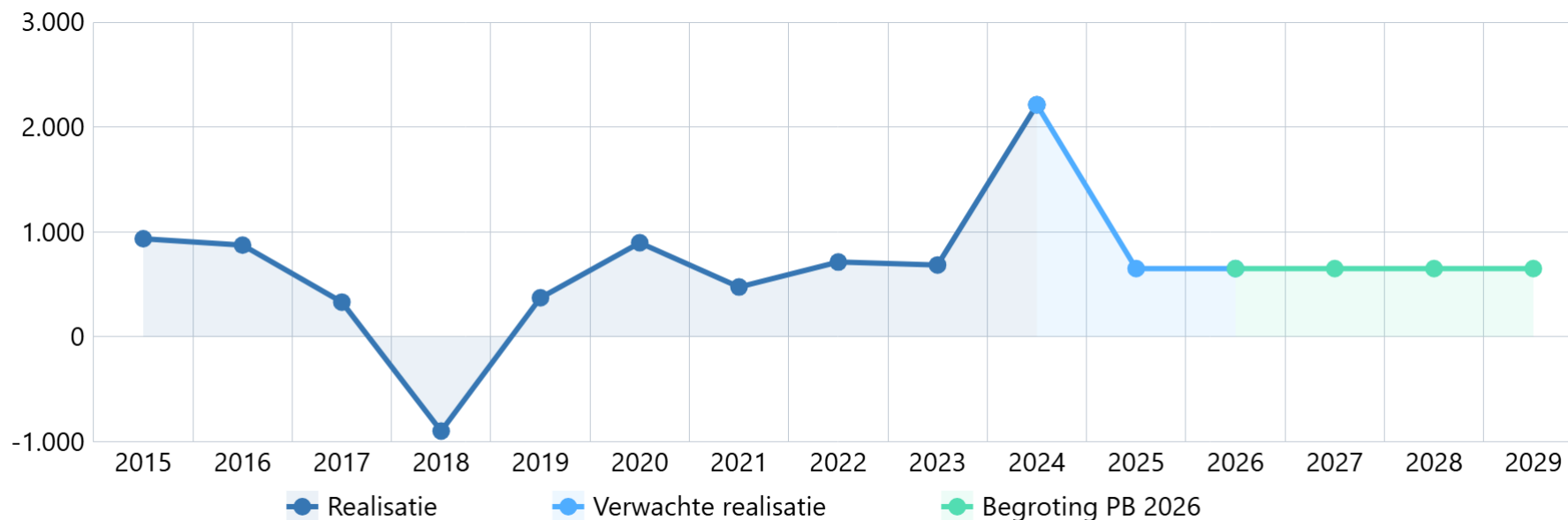
Toename aantal arbeidsplaatsen

Arbeitsplaatsen zijn arbeidsovereenkomsten van minimaal 1 uur per week. De toename is het aantal arbeidsplaatsen dat in het begrotingsjaar extra gerealiseerd wordt ten opzichte van het vorige jaar.

Bron: Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024 Zuid-Holland Centraal (1 juni 2023), Werkgelegenheidsregister (1 april 2024)

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	2.212	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	650	650	650	650

Trendgrafiek Toename aantal arbeidsplaatsen

Toelichting:

De prognose blijft hetzelfde, omdat het [Centraal Planbureau](#) een kleine banengroei van 1,1 % verwacht. Het aantal banen in Zoetermeer groeit al een tijd flink. Nieuwe bedrijven vestigen zich en bestaande bedrijven breiden uit. Een groot deel van de banengroei bestaat uit zelfstandigen: van de 2700 nieuwe banen waren er ruim 2000 zelfstandigen. Vanaf 1 januari 2025 is de handhaving op schijnzelfstandigheid volledig hervat. Hierdoor stopt een deel van de zzp'ers met een grote opdrachtgever of gaat in loondienst. Zeer waarschijnlijk zorgt dit ervoor dat de werkgelegenheid minder snel groeit, vooral als een zelfstandige bij een werkgever buiten de gemeente in dienst gaat. Het is moeilijk te zeggen welk effect de aangescherpte handhaving precies heeft op het aantal banen in Zoetermeer.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	-391	-362	-362	-362	-362

Toelichting:

Het budget wordt o.a. ingezet voor het volgen van de leegstand bij kantoren, het beter benutten van bedrijventerreinen en het onderzoek naar koopstromen.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

% Arbeidsparticipatie

Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de netto arbeidsparticipatie. Alle 15- tot 75-jarigen in de bevolking worden meegeteld. Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.

Bron: CBS

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	76,0%	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	73,0%	73,0%	73,0%	73,0%

Toelichting:

De netto arbeidsparticipatie lag met 76 % in 2024 boven het landelijk gemiddelde van 73,2%. De ambitie voor de komende jaren is om op of boven het landelijk gemiddelde uit te komen. De gemeente heeft deels invloed op deze indicator door bijvoorbeeld de inzet op het gebied van arbeidstoeleiding, de ondersteuning van werkgevers en het stimuleren van de werkgelegenheid. Er zijn ook veel zaken van invloed op de arbeidsparticipatie waar de gemeente niet of nauwelijks invloed op heeft. Denk hierbij aan de demografische trend van vergrijzing: mensen worden gemiddeld ouder en hoe ouder mensen zijn hoe lager de arbeidsparticipatie. En verder maatregelen en trends zoals de ophoging van de AOW-leeftijd, de arbeidsparticipatie van vrouwen, de arbeidsmigratie, de groei van de bevolking en landelijke beleidsinterventies rond ouderschap. Al deze effecten maken de ontwikkeling van de arbeidsparticipatie in Zoetermeer onzeker.

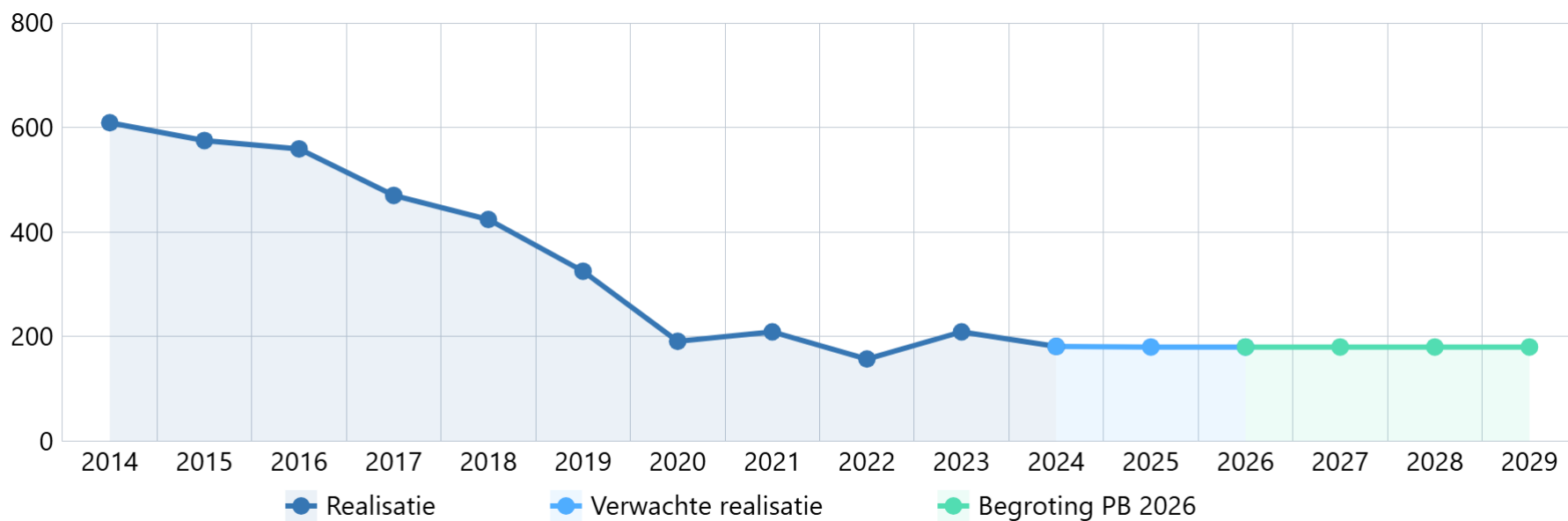
Uitstroom naar werk

Uitstroom uit de bijstand als gevolg van werk.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	181	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	180	180	180	180

Trendgrafiek Uitstroom naar werk

Toelichting:

De indicator zoals getoond in de tabel betreft de uitstroom naar werk vanuit de bijstand. De trendgrafiek laat de historie zien van deze indicator en voor de context is de totale instroom en uitstroom toegevoegd. Mensen vinden in de huidige krappe arbeidsmarkt makkelijker een (nieuwe) baan. De instroom in de bijstand is daarom relatief laag en de mensen die nu nog in de bijstand zitten ervaren vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt en stromen moeilijker uit. We verwachten dat de krapte nog jaren aanhoudt en daarom verwachten we dat de uitstroom uit de bijstand de komende jaren iets lager ligt dan in 2024.

Deeltijd werkenden met uitkering

Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	474	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	525	525	525	525

Toelichting:

Deze indicator is meer een kengetal dan een streefcijfer omdat het doel niet is dat mensen zoveel mogelijk parttime werken. Parttime werk is een middel om werkervaring en werkritme op te doen en daarmee de kans op volledige uitstroom – wat het hoofddoel is – groter te maken. We zetten in op meer uren werken zodat mensen volledig uit de uitkering stromen. De huidige krappe arbeidsmarkt helpt hierbij. Het aantal mensen dat een uitkering heeft naast een (parttime) baan daalt dan. De ambitie is tegelijk om meer mensen die nu geen baan hebben parttime aan het werk te krijgen. Per saldo verwachten we dat het aantal mensen dat parttime werkt min of meer gelijk blijft.

Uitstroom naar school

Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	19	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	25	25	25	25

Toelichting:

Het betreft de uitstroom vanuit een bijstandsuitkering naar scholing. De inzet is erop gericht dat jongeren naar school gaan en een vak leren dat aansluit op de arbeidsmarkt. De realisatie is momenteel vrij laag en de verwachting is dat deze maar beperkt stijgt vanwege de beperkte instroom van jongeren in de bijstand. Deze indicator wordt beïnvloed door de krapte op de arbeidsmarkt: doordat mensen makkelijker de weg naar werk vinden kan ervoor gekozen worden om te gaan werken in plaats van naar school te gaan.

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	-24.692	-23.859	-23.936	-23.734	-23.590

Toelichting:

Het budget wordt ingezet om werkzoekenden te laten participeren op de arbeidsmarkt, uitstroom naar school, sociale activering door middel van bijdragen aan de verbonden partij De Binnenbaan BV.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Aantal bijstandsuitkeringen

Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12 van het betreffende jaar.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	2.568	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	2.600	2.600	2.600	2.600

Toelichting:

Het aantal bijstandsuitkeringen stijgt in 2025 weer iets na een aantal jaren te zijn gedaald. We verwachten dat het aantal bijstandsuitkeringen eind 2025 rond de 2600 ligt. Op basis van verwachten van het Centraal Planbureau verwachten we dat dit aantal in 2026 gelijk blijft.

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep

Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.

Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2024	2026	2027	2028	2029
Realisatie	69%	-	-	-	-
Begroting PB 2026	-	85%	85%	85%	85%

Toelichting:

Financiën

Bedragen x €1.000

Doelstelling	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	-22.386	-20.221	-19.398	-18.898	-18.898

Toelichting:

Het budget wordt ingezet voor uitkeringen levensonderhoud (bijstand), armoedebelid (inkomensondersteunende voorzieningen zoals bijzondere bijstand of de ZoetermeerPas, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning van partners) en voor zaken als handhaving.

Extra: uitsplitsing doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Bedragen x €1.000

uitsplitsing op sectorproduct	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
610.02.100 Bijzondere Bijstand Sociale Zaken					
Lasten	-1.979	-1.996	-1.952	-1.952	-1.952
Baten	1.340	1.373	1.373	1.373	1.373
Totaal 610.02.100 Bijzondere Bijstand Sociale Zaken	-639	-623	-579	-579	-579
610.03.100 BUIG					
Lasten	-66.292	-63.182	-62.332	-61.832	-61.832
Baten	57.750	56.648	56.578	56.578	56.578
Totaal 610.03.100 BUIG	-8.541	-6.534	-5.754	-5.254	-5.254
610.03.200 BBZ					
Lasten	-230	-239	-239	-239	-239
Baten	125	130	130	130	130
Totaal 610.03.200 BBZ	-105	-110	-110	-110	-110
610.03.300 Bijzondere Bijstand					
Lasten	-8.945	-9.463	-9.463	-9.463	-9.463
Baten	638	826	826	826	826
Totaal 610.03.300 Bijzondere Bijstand	-8.307	-8.637	-8.637	-8.637	-8.637
610.03.400 SHV					
Lasten	-6.572	-2.647	-2.647	-2.647	-2.647
Baten	3.684	223	223	223	223
Totaal 610.03.400 SHV	-2.888	-2.424	-2.424	-2.424	-2.424
920.01.001 Kwijtschelding van OZB					
Lasten	-3	-3	-3	-3	-3
Totaal 920.01.001 Kwijtschelding van OZB	-3	-3	-3	-3	-3
920.01.002 Kwijtschelding van hondenbelasting					
Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 920.01.002 Kwijtschelding van hondenbelasting	0	0	0	0	0
920.01.003 Kwijtschelding afvalstoffenheffing					
Lasten	-1.093	-1.137	-1.137	-1.137	-1.137
Totaal 920.01.003 Kwijtschelding afvalstoffenheffing	-1.093	-1.137	-1.137	-1.137	-1.137
920.01.004 Beheer kwijtschelding					
Lasten	-226	-147	-147	-147	-147
Totaal 920.01.004 Beheer kwijtschelding	-226	-147	-147	-147	-147

uitsplitsing op sectorproduct	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
920.01.006 Kwijtschelding rioolrecht					
Lasten	-583	-607	-607	-607	-607
Totaal 920.01.006 Kwijtschelding rioolrecht	-583	-607	-607	-607	-607
Totaal	-22.386	-20.221	-19.398	-18.898	-18.898

Risico's

Gevolgen netcongestie nieuwbouw MOTION Beweeg College

Het huidige elektriciteitsnetwerk heeft op piekmomenten niet meer voldoende capaciteit om de toegenomen vraag naar stroom te kunnen transporteren. Daarom is door de landelijke netbeheerder Tennet eind 2024 netcongestie afgekondigd. Dit betekent dat bouw- en verduurzamingsprojecten voorlopig geen grootverbruikersstroomaansluiting kunnen krijgen, en dat moet worden gezocht naar andere oplossingen. Het opvangen van de gevolgen van netcongestie is daardoor voor een aantal projecten een extra kostenpost. Het gaat dan bijvoorbeeld om projecten die voorbij de haalbaarheidsfase zijn en in hun exploitatie geen rekening hebben kunnen houden met de maatregelen die nu moeten worden genomen. Uit een analyse blijkt dat voor de nieuwbouw MOTION Beweeg College sprake is van meerkosten door netcongestie. Voor dit project wordt nog dit jaar een afzonderlijk raadsvoorstel voor inclusief meerkosten netcongestie aangeboden.

Beleidswijzigingen/Nieuw beleid

Bedragen x € 1.000				
Beleidswijzigingen/Nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
1. Work in Nederland (WIN) - dekking via OAD	150	150		
2. Hervorming arbeidsmarktinfrastructuur Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal - dekking via OAD	966	1.256	1.430	1.172
3. Taakmutatie Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal - regionale doelgroepspecifieke aanpak - dekking via OAD	137			
4. Campagnebudget voor versterking preventie en vroegsignalering Schuldhulpverlening	25	25	25	25

5. Collegevoorstel inzet Geldpunt - dekking via SPUK	223 -223	223 -223	223 -223	223 -223
Saldo	1.278	1.431	1.455	1.197

Toelichting:

1. Work in Nederland (WIN)

Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten te bieden stelt het rijk extra middelen beschikbaar ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's. Voor de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal, waarvoor de gemeente Zoetermeer centrumgemeente is, gaat het om een bedrag van € 0,45 mln. verspreid over de jaren 2025 t/m 2027. Hiervoor is bij het rijk een decentralisatie-uitkering aangevraagd die bij de Meicirculaire 2025 is toegevoegd aan de algemene uitkering. Zie het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD).

2. Hervorming arbeidsmarktinfrastructuur Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal

In het kader van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur ontvangen centrumgemeenten vanwege hun regierol in de arbeidsmarktregio vanaf 2025 twee decentralisatie-uitkeringen. Het rijk heeft hiervoor bij de Meicirculaire 2025 extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering. Zie hiervoor OAD.

3. Taakmutatie Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal

Het rijk heeft in het kader van het plan van aanpak 'Statushouders aan het werk' en de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur extra middelen beschikbaar gesteld aan centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's voor een regionale doelgroepspecifieke aanpak. Het beoogde doel is om de arbeidsparticipatie van statushouders en andere kwetsbare groepen te vergroten en hen extra te ondersteunen. Het betreft een bedrag van € 0,14 mln. in 2026. De dekking komt via de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds, zie ook het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien.

4. Campagnebudget voor versterking preventie en vroegsignalering Schuldhulpverlening

Om de preventieve aanpak van campagnes en voorlichting duurzaam voort te zetten, wordt een structureel bedrag van € 25.000 opgenomen in de begroting.

5. Collegevoorstel inzet Geldpunt

Eind 2022 is het GeldPunt opgericht als tijdelijk steunpunt voor inwoners met vragen over financiële problemen en (dreigende) schulden. Directe aanleiding was de koopkracht- en energiecrisis, waardoor veel huishoudens te maken kregen met geldproblemen en vragen hadden. inZet heeft het GeldPunt opgezet op drie locaties: Buytenweg-De Leyens, Seghwaert-Noordhove en Meerzicht. Inwoners kunnen ook bellen of mailen met hun hulpvragen. Het GeldPunt bestaat nu drie jaar en bereikt steeds meer mensen. In 2024 waren er 1.231 hulpvragen, tegenover 705 in 2023. Vaak is advies of een praktische oplossing voldoende om verergering van financiële problemen te voorkomen. In situaties waar er meer aan de hand blijkt te zijn, wordt er snel intern doorgeleid naar ondersteuning van inZet. Hierom is het wenselijk om het GeldPunt in de huidige vorm, inclusief de spreekuren, voort te zetten. Daarvoor is structurele financiering nodig.

Het rijk heeft in de brief van 11 oktober 2024 ('Kabinetsreactie IBO Problematische schulden') aangekondigd structureel extra middelen beschikbaar te stellen om het aantal huishoudens met problematische schulden terug te dringen. Het is nog niet duidelijk hoe het rijk deze extra middelen gaat inzetten. Daarmee is ook onduidelijk of en hoeveel extra middelen beschikbaar komen voor gemeenten. Op dit moment is de aanname dat het rijk in ieder geval voldoende middelen aan de gemeenten geeft zodat het geldpunt in stand kan worden gehouden. Als blijkt dat de middelen niet toereikend zijn, dan komt het college met een ander voorstel.

Bezuinigings- en dekkingsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Bezuinigings- en dekkingsvoorstellen	2026	2027	2028	2029
1. Besparing subsidies Onderwijs	262	193	224	254
2. Economie, werkbudget en capaciteit	150	150	150	150
3. Verbonden partijen (maatregel 5, 27, 157, 167): - De Binnenbaan BV - Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag	450 9	450 9	450 9	450 9
4. Citymarketing	47	47	47	47
Saldo	918	849	880	910

Toelichting:

1. Besparing subsidies Onderwijs (maatregel 138b)

De maatregelen bestaan uit bezuinigingen op de volgende subsidies voor onderwijs:

- a. Inleveren onderbesteding subsidie Speeltaalhuizen reguliere peuters (OKE-regeling PSZ) € 0,1 mln. en incidenteel € 0,1 mln. extra in 2026;
- b. Bezuiniging subsidie schoolbegeleiding OPOZ/UNICOZ € 0,123 mln. Dit is geen wettelijke taak van de gemeente en het onderwijs ontvangt zelf geld voor deze taak van het rijk; De subsidieafbouw wordt gespreid over 4 jaar. Startend met 25%, dan 50%, 75% en 100%. Dit betekent voor 2026 een korting op de subsidie van € 30.750. Dit loopt op tot het gehele bedrag in 2029 (dus € 0.123 mln).
- c. Digi-taalhuis Bibliotheek Zoetermeer € 31.000. Deze subsidie wordt vanaf 2026 betaald uit het rijksbudget voor volwasseneneducatie (WEB).

2. Economie, werkbudget en capaciteit (maatregel 1 en 3)

Vermindering van vacatureruimte: € 0,1 mln. en reductie van het werkbudget: € 50.000.

3. Verbonden partijen: De Binnenbaan BV en Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (maatregel 5, 27, 157, 167)

Aan het Werkbedrijf De Binnenbaan BV en de gemeenschappelijke regelingen is gevraagd om voor 2026 een aangepaste begroting in te dienen. De financiële omvang hiervan voor De Binnenbaan moet € 0,45 mln. en van de GR MRDH moet € 9.000 (6,2%)lager liggen dan in 2025.

4. Citymarketing (maatregel 237)

Het budget voor City Marketing is in het coalitieakkoord structureel opgehoogd. Bureau City Marketing zou zo met een ruimer budget meer impact gaan maken. Door de aangekondigde bezuiniging beperkt de impact van het bureau zich tot het ontsluiten en 'in de etalage zetten' van onderwerpen, activiteiten en evenementen die bijdragen aan het versterken van het merk Zoetermeer. Zoals beschreven in het strategisch canvas Zoetermeer is de Plek. De rol van het bureau gaat van trekker en organisator naar coördinator en kwaliteitbewaker. Wat blijft zijn de website, de social media en jaarlijks vier campagnes. Bij gelijkblijvende formatie kan ook de Uitagenda onderhouden worden.

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-133.122	-143.713	-133.397	-132.552	-132.101	-131.766
Baten	73.221	78.408	69.997	69.927	69.927	69.927
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-59.901	-65.305	-63.400	-62.625	-62.173	-61.839
Toevoegingen	-2.329	-2.977	-2.688	-3.357	-3.184	-3.184
Onttrekkingen	3.600	2.185	2.831	3.303	3.283	3.283
Mutaties reserves	1.271	-792	143	-54	98	98
Saldo	-58.629	-66.097	-63.257	-62.679	-62.075	-61.741

Toelichting financiën op hoofdlijnen:

Doelstelling 1.1 - Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Het meeste van dit budget wordt gebruikt voor onderwijshuisvesting. Daarnaast worden o.a. de kosten voor leerlingenvervoer, kinderopvang, brede school, schoolbegeleiding en onderwijsachterstanden uit dit budget betaald.

Doelstelling 1.2 - Beperken uitval in het onderwijs

Dit budget wordt voor een groot gedeelte gebruikt voor de uitvoering leerplicht, het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en schoolmaatschappelijk werk.

Doelstelling 1.3 - Bevorderen van een beter ondernemersklimaat

Het budget wordt o.a. ingezet voor onderzoek, (strategisch) beleid en maatregelen voor het versterken van het ondernemersklimaat. Daarnaast voor de verschillende samenwerkingen in de regio, zoals: de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Business Park Haaglanden. In het coalitieakkoord zijn voor 2024-2026 incidenteel middelen opgenomen voor het bevorderen van het vestigings- en ondernemersklimaat en een tweejaarlijkse Innovatieprijs.

Doelstelling 1.4 - Bevorderen groei werkgelegenheid

Het budget wordt o.a. ingezet voor monitoring leegstand kantorenvastgoed, aanpak beter benutten van bedrijventerreinen en het koopstromenonderzoek.

Doelstelling 1.5 - Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Het budget wordt ingezet om werkzoekenden te laten participeren op de arbeidsmarkt, uitstroom naar school, sociale activering door middel van bijdragen aan de verbonden partij De Binnenbaan BV.

Doelstelling 1.6 - Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Het budget wordt ingezet voor uitkeringen levensonderhoud (bijstand), armoedebeleid (inkomensondersteunende voorzieningen zoals bijzondere bijstand of de ZoetermeerPas, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning van partners) en voor zaken als handhaving.

Aangenomen amendementen en moties perspectiefdebat

Motie 2506-12 De term 'fraude' en de participatiewet niet meer te koppelen	Verzoekt het college: • De website van de gemeente zo snel mogelijk aan te passen, zodat de term 'fraude' of het werkwoord 'frauderen' in en onder de knoppen 'Fraude-vermoeden-melden' en 'Anoniemmelden' niet meer voorkomt met betrekking tot de Participatiewet en andere sociale zekerheidswetten. Stand van zaken: In 2025 is de website aangepast en komen de term 'fraude' en het werkwoord 'frauderen' niet langer voor op de website van de gemeente.
Motie 2506-49 Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling	Verzoekt het college: De pilot 'Samen bouwen aan verbinding en ontwikkeling' van Stichting Piëzo uit te laten voeren; De eenmalige kosten van € 70.000 te dekken uit de onderbesteding van rijksmiddelen voor de opvang van ontheemden; De pilot te laten evalueren op bereik, effectiviteit en vervolgpotentie, en de raad hierover te informeren. Stand van zaken: Er wordt gewerkt aan de uitwerking van de motie. Daarbij gaat speciale aandacht uit naar jonge asielzoekers en statushouders van 17 tot 20 jaar. Wij onderzoeken of zij via een triage een doorverwijzing kunnen krijgen naar onderwijs (ISK) of naar een programma voor dagbesteding, in samenwerking met Piëzo. Uiteindelijk eind 2025 wordt de raad geïnformeerd over de start van de pilot.

Motie 2506-52A Vertrouwen boven Wantrouwen	Verzoekt het college • Om te onderzoeken hoe we meer kunnen inzetten op ondersteuning en vertrouwen bij hoogwaardig handhaven; • Dit mee te nemen in de actieagenda bestaanszekerheid Stand van zaken: In de actieagenda financiële bestaanszekerheid is de uitvoering van deze motie meegenomen en wordt deze motie afgedaan.
Motie 2506-53 Bijverdienen als jongere in de bijstand	Verzoekt het college • Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de nieuwe Participatiewet in Balans lokaal beleid op te stellen waarin jongeren onder de 27 jaar in de bijstand zo snel mogelijk gebruik kunnen maken van inkomstenvrijlating. Stand van zaken: Uiterlijk eind 2025 wordt vooruitlopend op de participatiewet in balans het beleid van de gemeente op dit punt aangepast, zodat jongeren onder de 27 jaar gebruik kunnen maken van inkomstenvrijlating.
Motie 2506-61 Aanpak overlast LED-borden	Draagt het college op: • De LED-reclameborden waarvan bekend is dat zij overlast veroorzaken, in overleg met de exploitant aan te passen of te herplaatsen, bijvoorbeeld door ze iets te draaien; • Op de gemeentelijke website duidelijk te vermelden waar en hoe inwoners melding kunnen doen van overlast door digitale reclameborden; • Te monitoren hoeveel meldingen hierover binnenkomen en of aanvullende maatregelen nodig zijn; Stand van zaken: De afdoening van de motie vindt plaats in het vierde kwartaal van 2025.
Motie 2506-64 Brede stadspas voor alle vrijwilligers	Draagt het college op: • Te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn van het met korting aanbieden van een brede stadspas aan vrijwilligers;

	De uitkomsten te betrekken bij het raadsvoorstel over de brede stadspas, Stand van zaken: We werken nu verschillende scenario's uit om de ZoetermeerPas door te ontwikkelen naar een brede stadspas. Eén van de opties is om vrijwilligers een brede stadspas met korting te geven. In het raadsvoorstel dat u eind 2025 ontvangt nemen we deze scenario's mee.
Motie 2506-81 Kansen voor Kinderen	Verzoekt het college: - Om het mogelijk te maken dat in totaal 10 Zoetermeerse basisscholen, die voldoen aan de criteria, aangesloten worden bij het jeugdeducatiefonds, indien zij dit wensen; - Om ook als gemeente aan te sluiten bij het jeugdeducatiefonds, net zoals gemeenten in de regio (zoals Den Haag, Leiden, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg) dit hebben gedaan; - Dekking te vinden voor reallocatie van middelen binnen de begrotingen voor onderwijs en/of armoedebestrijding, zodat hiervoor € 35.000 extra per jaar beschikbaar komt en indien dit niet mogelijk is met een alternatief voorstel te komen; - Terug te koppelen naar de raad uiterlijk voor het begrotingsdebat 2025. Stand van zaken: We werken een voorstel uit voor deelname van 9 scholen. Beoogde startdatum is januari 2026. Voor het begrotingsdebat wordt de raad hierover geïnformeerd.

Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Onderwijs/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Bedrijvigheid-en-economie/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Werk-en-inkomen/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>